

P r o t o k o l l nr. 4

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 26. märtsil 1971.a.

Koosolekust võtsid osa sm-d Raudsepp, Väljaots, Järvela, Roosa, V. Järvi, Magi, Mikk, Murdmaa, Tamberg, Tormis, Zigurs, Ruusepp, Karell, Ojamaa, Petrov, Matesen.

Koosolekut juhatas Väljaots, protokollis Mändmaa.

P ä e v a k o r d:

1. Ooperi "Verine pulm" lavastuse vastuvõtmine.
2. Konkurss.

1.

Sm. Ojamaa: Ooper on raske nii muusikaliselt kui esituselt. Seab näitlejatele suuri nõudeid. Hispaanlased on teise temperamendiga, mida meie ei suudagi saavutada, kuid loidust on siiski liiga palju. Esietenduseni on vähe aega, kuidas jõuate? Kujundus üldiselt meeldib, aitab meelega luua. Metsapildid ei olnud valgused ilmselt korras. Orkester kipub katma, artistid peavad kõneteksti lausa karjuma. Mis koor lava taga laulab, pole kuulda. Oluline aga, et tekst tuleks saali. Vajaks veel töötamise aega. Ema meeldis kõige rohkem, eriti lõpupoole. Sammelselg meeldis vähem. Jaaksoo meelega ei taba, vahet ei ole lapsega ja mehega suhtlemisel. Tantsil läheb alguses tekst väga kaduma. Halb on Urb, langeb stiilist välja. Ei ole vokaali ega mängu. Võibolla Külvand teenijannana võib niisugune olla, kuid mind siiski segab. Kas ei peaks natuke rahulikum ja rangem olema? Truve käed segavad, puudub sisemine pinge ja hoiak. Peaks olema tunda sisemist kirge, mida hoiab tagasi. Sammelseljal samuti. Halb on Jaaksoo ka mehe otsimisel. Misugused sukad peavad olema tantsijatel? Segab, et on erinevates värvides. Kostüümide kandmisele tuleb ka rõhku panna, peakatted peavad olema otse. Tekstis häirisid mõned kohad - "otsustav moment", kas ei peaks olema "hetk". Ka "ma varsti sünnitan lapse" jääb halvasti kõlama. Üldse on tekstid halvad ja ka nende esitus on halb. Peent rääkimismareeri ei tohiks olla. Peaks kõvasti veel töötama, asi on seda väärt. Kas puurajuvad jäävadki nii püsti seisma? Mis

teha kuu tekstiga? Peaks olema sümbolne sõlmpunkt. Esi-
etenduse võite ära teha, kuid proove peaks jätkama, arves-
tades, et teos on raske ja lauljate jaoks uudne.

Sm. Mägi: Teos on huvitav. Muusikalises küljes vooruseks,
et üleminekud sõnalt laulule on sujuvad. Sellega aga meie
näitlejad ei ole harjunud. Akustika küsimus on terav, muu-
sika katab. Metsapilt on müütiline, kaldub muinasjutu plaani.
Viimases pildis ilmub ka surm. Ei oska soovitada, kas metsa-
pilt viia veel muinasjutulisemaks või teha hoopis reaalse-
maks. Mind praegu see veidi segab. Kuu tekstist ei saa aru,
kuid see on oluline. Ta ju juhib rahva armastajatele. Staa-
tilisust tahaksin veel rohkemgi näha. Seesmist kirge vist
ei saavutagi. Ema on kõige tähtsam kuju, kuid minu meelest
Neem selle suuruseni ei jõua, jääb nooreks. Üldiselt on ta
tubli, kuid jääb alla ema sümbolile. Sammelselg siiski
püüab anda seesmist kirge. Truve ei rahulda, kuid paremat
soovitada ei oska. Raamil pole näha kahte meest.

Sm. V. Järvi: Meeldib terve teos, eriti viimane pilt.
Tempoline dünaamika pole veel nagu leitud, mõjub üheplaa-
niliselt.

Sm. Mägi: Kas on kaks laste koori?

Sm. Raudsepp: Peaks olema, teine poiste koor.

Sm. Ojamaa: Võibolla pulmast lastekoor välja jätta?

Sm. Raudsepp: Märkused õiged. Mul on suur mure koori
distsipliini ja suhtumise pärast. Need meeleolud süvenevad.
Midagi peaks ette võtma. On protesti vaimu täis. Teksti peaks
rääkima vastavas kõrguses, mis partituuris ette nähtud. Sam-
melseljal on see lõpus parem. Proovisaalis olid paremad
tagajärjed. On vaja sisemist temperamenti, kuid tal ei ole
seda. Jääb ilusaks, sisutuks naiseks. Truvega ei ole üldse
rahul. Vana kogemustega näitleja, kuid oskab olla ainult kas
kuri või hea, mingeid vahepealseid nüansse ei ole. Kavata-
sesime teise koosseisu välja teea 4. aprillil. Kui selleks
ajaks tulevad ungarlased, siis tuleb vist edasi lükata.
Peaksime lavastust näitama kõige paremast küljest.

Sm. Reosa: Lavadistsipliin on käest ära.

Sm. Ojamaa: Distsipliini suur langus torkab silma igal
pool. Kui nõudlikkust ei tõsta, siis võib asi päris hal-
vaks minna.

Sm. Raudsepp: Kui das teha pulmapilti nii, et see matu-
sena ei tunduks.

Sm. Järvela: Distsipliiniga on tegemist, tuleb paran-
dada. Inimestega tuleb rääkida. Koori meeleolu on tõesti kehv.
Tarvitseb koorist ainult kahel tenoril veel ära minna ja
ooperietendusi me enam anda ei saa. Täna sed arusaamatused
olid tingitud aga sellest, et koor ei saa Raudsepast aru.
Ja mina ka ei saa. See on raske ooper. Nii rasket koorile
ma seni ei tea. Ja kui dirigendist aru ei saa, pole võimalik
täpsust saavutada.

Sm. Zigurs: Ühinen sm. Järvelaga. Koori süüdistada on
lihtne, kuid nad ütlevad, et konkreetseid ülesandeid neile
antud ei ole. Oleks siiski vaja inimestele selgitada nende
ülesandeid, aga mitte karjuda. Juhtide nõudlikkus on väike.
Siin koosolekutel räägitakse distsipliinist, kuid inimes-
tega ei räägi keegi. Juhid peavad olema ka kollektiivi kas-
vatajad ja nende autoriteedist oleneb palju ka distsipliin.

Sm. Väljaots: 31. märtsil on esietendus. Jäänud on veel
kaks peaproovi ja üks stuudio proov. Püüame siiski esieten-
duseks valmis jõuda. Kooriga räägin proovisaalis. Koorile
erilisi ülesandeid püüdsin mitte anda, sest ooper on raske
ja jätsin koorile võimaluse laulda. Pulma meeleolu peaks
olema teada, samuti matuse meeleolu. Erilist selgitust see
vist ei vaja. Laste küsimuse püüame lahendada. Nii rasket
teost ma pole varem lavastanud. Siin tegevusega petta ei saa,
on vaja sisemiselt tunnetada. Teos on huvitav, maksab piike
murda. Solistid õppisid kiiresti ära, töötada oli huvitav.
Repertuaar rikastub uudse muusikaga.

Kunstiõukogu o t s u s t a s lubada Sandor Szokolay
ooperi "Verine pulm" lavastuse esietendusele 31. märtsil
1971.a.

Koosoleku juhataja: U. Väljaots.
Protokollija: L. Mändmaa.

Valjavõtte õige: